

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان همدان

معاونت آموزشی دانشگاه

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

فرم طرح درس پایه

مشخصات درس و مدرس (تکمیل همه ی موارد این بند ضروری می باشد)

- عنوان درس: مراقبت های ویژه اعصاب و روان
- نام و نام خانوادگی مسئول درس: دکتر عظیم عزیزی
- ایمیل: a.azizi@umsha.ac.ir
- نام و نام خانوادگی مدیر گروه: دکتر سید رضا برزو
- نوع و میزان واحد به تفکیک: * نظری ۱/۵ واحد
- رشته و مقطع تحصیلی دانشجو: کارشناسی ارشد پرستاری مراقبت های ویژه
- زمان درس: نیمسال: دوم ۱۴۰۱-۱۴۰۰
- مکان آموزش: دانشکده پرستاری و مامایی
- تعداد دانشجویان: ۴

شرح مختصر درس:

در این درس بیماری های دستگاه عصبی و اختلالات روان پزشکی مورد بحث و تبادل نظر قرار می گیرد تا دانشجویان بتوانند با دانسته های قبلی و آموخته های جدید خود مراقبت های پرستاری مناسب را تدوین نمایند

هدف کلی

آشنایی با اصول مراقبتهای ویژه پرستاری در بیماری های دستگاه اعصاب و اختلالات روانپزشکی شایع در بخشهای مراقبتهای ویژه

اهداف اختصاصی

از دانشجویان انتظار می رود در پایان این دوره:

۱. معاینات بالینی سیستم عصبی شامل پایش های غیر تهاجمی سیستم عصبی، همودینامیک مغزی، اعصاب دوازده گانه، پایش سیستم های حسی و حرکتی، سنجش هوشیاری و بررسی محتوای فکر و تکلم را توضیح دهد.
۲. اختلالات سیستم عصبی شامل افزایش فشار داخل جمجمه، ضربه های مغزی، حوادث عروقی مغزی، خونریزی داخل جمجمه ای و انواع آن، بیداری از بیهوشی عمومی، صرع، آنسفالوپاتی‌ها، صدمات طناب نخاعی، بیماری های عصبی عضلانی، مننژیت و عفونت های داخل جمجمه ای را توضیح دهد.
۳. مراقبت از بیماران مبتلا به اختلالات سیستم عصبی شامل افزایش فشار داخل جمجمه، ضربه های مغزی، حوادث عروقی مغزی، خونریزی داخل جمجمه ای و انواع آن، بیداری از بیهوشی عمومی، صرع، آنسفالوپاتی‌ها، صدمات طناب نخاعی، بیماری های عصبی عضلانی، مننژیت و عفونت های داخل جمجمه ای را توضیح دهد.
۴. انواع اقدامات مداخله ای و جراحی های سیستم عصبی را نام ببرد.
۵. عوارض ناشی از مداخلات و جراحی های سیستم عصبی را توضیح دهد.
۶. مراقبت از درن های حفره مغزی را شرح دهد.
۷. مراقبت پرستاری جامعاز بیماران تحت جراحی اعصاب را توضیح دهد.
۸. فوریت های روانپزشکی را نام برده و شرح دهد.
۹. محرومیت از محرک های حسی و ازدیاد محرک های حسی را شرح دهد.

جلسه	تاریخ	هدف اختصاصی (عنوان درس)	اهداف رفتاری ^۱	حیطه یادگیری ^۲	روش تدریس ^۳	مدت زمان	وسایل کمک آموزشی	روش ارزشیابی ^۴
۱	هفته اول	ارائه طرح درس / آناتومی سیستم عصبی / معاینات بالینی سیستم عصبی	<p>۱- نکات کلیدی آناتومی و فیزیولوژی دستگاه عصبی مرکزی (مغز و نخاع) و محیطی (اعصاب کرانیال و نخاعی) را تشریح کند.</p> <p>۲- معاینه دوازده جفت عصب کرانیال را توضیح و انجام دهد.</p> <p>۳- معاینه حسی، حرکتی و رفلکس تاندون های عمقی را توضیح و انجام دهد.</p> <p>۴- در معاینه سیستم عصبی، وضعیت های انحراف از وضعیت طبیعی را تفسیر کند.</p> <p>۵- نقش پرستار و اهمیت کسب مهارت پرستاری در انجام معاینات بالینی سیستم عصبی را درک کند و در این زمینه فعالانه بحث کند</p>	شناختی، عاطفی، روانی - حرکتی	سخنرانی، پاورپوینت، نمایش فیلم	۹۰ دقیقه	کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد پاورپوینت	سوالات کوتاه پاسخ
۲	هفته دوم	آسیب های تروماتیک مغزی (TBI)	<p>۱- همودینامیک مغز از جمله قضیه مونرو کلی را تشریح کند.</p> <p>۲- انواع مکانیسم های نافذ و غیرنافذ در TBI را تشریح کند.</p> <p>۳- انواع آسیب های کانونی (SDH, ICH, EDH, Contusion, SAH, DAI, Concussion) در منتشر TBI را تشریح کند.</p> <p>۴- پاتوفیزیولوژی آسیبهای اولیه و ثانویه مغزی متعاقب TBI را تشریح کند.</p> <p>۵- انواع روش های پایش ICP را توضیح و نتایج و نمودارهای آن را تفسیر کند.</p> <p>۶- CT مغزی در بیماران TBI را تفسیر کند.</p> <p>۷- سایر روش های پایش مغز از جمله میکرودیالیز و مانیتورینگ اکسیژن مغزی را توضیح دهد.</p>	شناختی	سخنرانی پاورپوینت Self-Education	۹۰ دقیقه	کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد پاورپوینت	سوالات کوتاه پاسخ

^۱ بمنظور نگارش اهداف رفتاری باید از افعالی استفاده شود که عینی و قابل اندازه گیری باشد. به عنوان مثال در حیطه knowledge از افعالی مانند نام ببرد، توضیح دهد، مقایسه کند، تحلیل کند، برآورد کند و... در حیطه Attitude از افعالی مانند اعتقاد پیدا کند، بتواند متقاعد کند، همکاری نماید، تبلیغ کند و... و در حیطه Psychomotor از افعالی مانند بتواند تقلید کند، انجام دهد و... استفاده می شود.

^۲ با توجه به هدف آموزشی حیطه یادگیری در سطح knowledge, attitude, psychomotor مشخص می شود.

^۳ روش تدریس متناسب با هدف آموزشی مانند سخنرانی، بحث گروهی، ایفای نقش، PBL و... انتخاب شود

^۴ در هر جلسه در صورت وجود ارزشیابی، نحوه انجام آن مشخص شود. مثل پرسش و پاسخ، کوئیز (MCQ یا تشریحی) و...

سوال کوتاه پاسخ	کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد پاورپوینت	۹۰ دقیقه	سخنرانی پاورپوینت Self-Education	شناختی	۱- تفاوت مدیریت بیمار با TBI در مرحله قبل از بیمارستان، بخش اورژانس و بخش مراقبت های ویژه را درک کند. ۲- روش های مدیریت آسیبهای ثانویه (TBI) از جمله درناژ CSF، استفاده از دیورتیک های اسموتیک، کنترل درد و ... و مراقبت های مربوطه را تشریح کند. ۳- مراقبت های خاص بیماران مبتلا به TBI در ICU با تفکیک سیستمهای مختلف (ریوی، گوارش، آب و الکترولیت و ...) تشریح کند. ۴- انواع اعمال جراحی پس از TBI و مراقبت های مربوطه را تشریح کند.	آسیب های تروماتیک مغزی (TBI)	هفته سوم	۳
سوال کوتاه پاسخ	کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد پاورپوینت	۹۰ دقیقه	سخنرانی پاورپوینت، فیلم آموزشی Self-Education	شناختی	۱- آناتومی ستون فقرات، طناب نخاعی، خونرسانی و راه های عصبی مربوطه را تشریح کند. ۲- مکانیسم های آسیبهای تروماتیک طناب نخاعی را تشریح کند. ۳- انواع آسیب های تروماتیک طناب نخاعی شامل کامل و غیر کامل (سندرم های طناب نخاعی قدامی، خلفی، مرکزی و (brown Séquard)) را تشریح کند. ۴- انواع شکستگی های مهرهای و عوارض احتمالی آنها را تشریح کند. ۵- آسیبهای اولیه و ثانویه ناشی از آسیبهای تروماتیک طناب نخاعی را تشریح کند.	آسیب های تروماتیک طناب نخاعی (SCI)	جلسه چهارم	۴
سوال کوتاه پاسخ	کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد پاورپوینت	۹۰ دقیقه	سخنرانی پاورپوینت	شناختی	۱- تاثیر SCI بر سیستمهای مختلف از جمله عصبی، تنفسی و قلبی-عروقی و درمانها و مراقبتهای مربوطه را توضیح دهد. ۲- معاینه فیزیکی بیمار با آسیب نخاعی را با ابزار ASIA را نشان دهد. ۳- انواع روش های ثابت نگه داشتن مهره های گردنی (کلار، تراکشن، جراحی و ...) و مراقبت های مربوطه را توضیح دهد. ۴- نحوه مدیریت بیمار در ICU با تمرکز بر تاثیرات SCI بر سیستمهای مختلف (عصبی، ریوی، قلبی، گوارشی، عضلانی-اسکلتی و ...) توضیح دهد. ۵- اهمیت پرستاری مبتنی بر شواهد از بیمار با SCI در ICU را درک کند.	آسیب های تروماتیک طناب نخاعی (SCI)	جلسه پنجم	۵

					<p>۶- اهمیت حمایت روانی از بیمار با SCI و خانواده او را درک کند و در این زمینه تبادل نظر کند.</p> <p>۷- اهمیت ارائه مراقبت تسکینی از بیماران با SCI را درک کند.</p>			
سوالات کوتاه پاسخ	کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد پاورپوینت	۹۰ دقیقه	سخنرانی پاورپوینت	شناختی، عاطفی، حرکتی	<p>۱- ساختارهای آناتومیک مرتبط با سکته مغزی را توضیح دهد.</p> <p>۲- سکته های ایسکمیک و هموراژیک را از نظر اتیولوژی و پاتوفیزیولوژی مقایسه کند.</p> <p>۳- انواع نقایص نورولوژیک ناشی از سکته های مغزی (اختلال در میدان بینایی، حرکت، حس، کلام، شناخت و عاطفه) و مراقبت های پرستاری مربوطه را تشریح کند.</p> <p>۴- معاینات بالینی بیماران با سکته مغزی را با استفاده از ابزار NIH نشان دهد.</p> <p>۵- یافته های بالینی در CT هر یک از انواع سکته های مغزی توضیح دهد.</p>	انواع سکته های مغزی	جلسه ششم	۶
سوالات کوتاه پاسخ	کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد پاورپوینت	۹۰ دقیقه	سخنرانی پاورپوینت Self-Education	شناختی	<p>۱- درمان سکته های ایسکمیک و هموراژیک را مقایسه کند.</p> <p>۲- مراقبت های پرستاری جهت تزریق آلتپلاز را توضیح دهد.</p> <p>۳- مراقبت های پرستاری از بیمار با استروک بستری در ICU، با توجه به عوارض احتمالی در سیستم های مختلف (قلبی، گوارشی، ادراری، اندوکراین، عضلانی-اسکلتی، پوست، برقراری ارتباط، درک و حس) را توضیح دهد.</p> <p>۴- اهمیت پرستاری مبتنی بر شواهد، با توجه به آخرین راهنماهای بالینی موجود در مراقبت از بیماران با سکته مغزی در ICU را درک کند.</p> <p>۵- اهمیت ارائه مراقبت های تسکینی از بیمار مبتلا به سکته های مغزی وسیع را درک کند.</p> <p>۶- در رابطه با چالشهای ارائه مراقبت های پایان عمر در ICU بحث و تبادل نظر کند</p>	مراقبت های پرستاری از بیماران سکته مغزی	جلسه هفتم	۷
سوالات کوتاه پاسخ	کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد پاورپوینت	۹۰ دقیقه	سخنرانی پاورپوینت	شناختی، عاطفی	<p>۱- انواع تومورهای سیستم عصبی مرکزی و محیطی و سیستم درجه بندی آنها را تشریح کند.</p> <p>۲- علایم و نشانه های تومورهای سیستم عصبی را تشریح کند.</p>	تومورهای سیستم عصبی و تشنج در ICU	جلسه هشتم	۸

	ماکت				<p>۳- یافته های بالینی موجود در تست های تشخیصی را تفسیر کند.</p> <p>۴- روش های درمانی و مراقبت های مربوطه در ICU را توضیح دهد.</p> <p>۵- انواع تشنج را تشریح کند.</p> <p>۶- عواقب تشنج در بخش مراقبت های ویژه را درک کند.</p> <p>۷- اقدامات پرستار در زمان بروز تشنج در ICU را تشریح کند.</p> <p>۸- اهمیت ارائه مراقبت های تسکینی از بیماران مبتلا به تومورهای تهدید کننده حیات درک کند.</p>			
۹	جلسه نهم	عفونتهای سیستم اعصاب مرکزی	۱- علل و انواع عفونت های داخل جمجمه را شرح دهد.	شناختی، عاطفی، حرکتی	سخنرانی پاورپوینت	۹۰ دقیقه	کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد پاورپوینت	سوالات کوتاه پاسخ
۱۰	جلسه دهم	مشکلات بالینی ویژه روان	۱- اختلالات درکی در بیماران بستری در بخش مراقبت ویژه را توضیح دهد.	شناختی	سخنرانی پاورپوینت Self-Education	۹۰ دقیقه	کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد پاورپوینت	سوالات کوتاه پاسخ
۱۱	جلسه یازدهم	تومورهای سیستم عصبی و تشنج در ICU	۱- اتوفیزیولوژی، تشخیص، درمان و مراقبت MS (multiple sclerosis) را توضیح دهد.	شناختی، عاطفی	سخنرانی پاورپوینت	۹۰ دقیقه	کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد پاورپوینت ماکت	سوالات کوتاه پاسخ

					<p>۴- مراقبت های خاص هر یک از این بیماری ها در ICU را توضیح دهد.</p> <p>۵- چالش های اخلاقی تصمیم گیری در مورد ادامه و یا انصراف از درمان بیماران با اختلالات عصبی-عضلانی را درک کند.</p>			
سوالات کوتاه پاسخ	کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد پاورپوینت ماکت	۹۰ دقیقه	سخنرانی پاورپوینت	شناختی، عاطفی	<p>۱-انواع روش های جراحی که برای درمان دردهای مقاوم بکار می روند را با یکدیگر مقایسه کند.</p> <p>۲-انواع روش های جراحی داخل جمجمه را نام برده ، هر یک را تشریح کند.</p> <p>۳-روش های تشخیصی قبل از جراحی داخل جمجمه و مراقبت و درمان قبل و بعد از عمل جراحی را شرح دهد.</p> <p>۴- عوارض جراحی داخل جمجمه را شرح دهد. از فرآیند پرستاری به عنوان چارچوبی جهت مراقبت از بیماران جراحی داخل جمجمه استفاده کند.</p>	آشنایی دانشجویان با روش های جراحی داخل جمجمه همراه با مراقبت های پرستاری مربوطه	جلسه دوازدهم	۱۲

شیوه نمره دهی

میزان امتیاز از کل	ابزار ارزشیابی ^۵	تاریخ	نوع ارزشیابی
۱ نمره	سوالات کوتاه پاسخ	هر جلسه	مشارکت و حضور فعال در کلاس درس
۲ نمره	دو مورد Bib card (برگرفته از مقالات چاپ شده در حداکثر ۵ سال پیش و مرتبط با اهداف درس)	از جلسه دوم	ارایه پروژه
۲ نمره	ارایه یک کنفرانس ۲۰ دقیقه ای در کلاس مرتبط با اهداف	جلسه دوم به بعد	
۱۵ نمره	امتحان کتبی (سوالات تستی- تشریحی)	۹۸/۴/۲۰	امتحان پایان ترم
۲۰ نمره			مجموع

منابع درسی:

1. Urden & stacy & Laugh. Thelans critical care nursing mosbey 2007
2. Linda Bucher (Critical care nursing) 2000
3. cherryB: jacobS(2005) Contemporary Nursing, Issues,trends and Management 3rd mosby
4. Kuruvilla J (2007) Essential of critical care Nursing , Jaypee
5. Scholes J (2006) Developing Expertise in critical care Nursing , Blackwell
۶. برونر س و دارث ۲۰۱۸ پرس تاري بی ماري هاي داخل ی و جراحی سی س تم عص بی
۷. حسین شیری ، پرس تاري ICU
۸. پل ماری نو . كتاب كامل ICU . ترجمه پوران سامی.
9. Good VS, Kirkwood PL. Advanced Critical Care Nursing-E-Book: Elsevier Health Sciences; 2017.
10. Aitken L, Marshall A, Chaboyer W. Critical Care Nursing: Elsevier Health Sciences; 2019.
1. American College of Surgeons Committee on Trauma. ATLS: advanced trauma life support student course manual. 10th ed: American College of Surgeons; 2018.
2. Galvagno SM, Nahmias JT, Young DA. Advanced trauma life support® Update 2019: management and applications for adults and special populations. Anesthesiology clinics. 2019;37(1):13-32.
3. Nursing Diagnoses in Psychiatric Nursing: Care Plans and Psychotropic Medications by Mary C. Townsend.
4. Linda S. Beeber, APRn, BC, PHD. Psychiatric & Mental Health Nursing. Lippincott Williams & Wilkins. Philadelphia. Latest ed.
5. Black, J; Hawak, J; Medical Surgical Nursing, Clinical Management for Positive Outcomes; 7th ed. Elsevier Saunderis Co. Last Edition.
6. Alspach. Joanne; Core Curriculum for Critical Care Nursing. Last Edition.
7. AACN Pockrt Handbook of Critical Care Nursing, Marianne Chulay, Cathie Guzzetta, Barbara Dossey.

مقررات کلاس:

- دانشجویان عزیز توجه داشته باشند با توجه به گستردگی و تنوع زیاد مطالب و از طرفی کمبود وقت ، نقش استاد ، راهنمایی و تسهیل یادگیری است نه انتقال تمام و کمال محتوا ، لذا آموزش مطلوب مستلزم مطالعه و مشارکت فعال شما می باشد و انتظار می رود:
- به حضور مرتب و منظم همراه با آمادگی در تمام جلسات درس اهمیت دهید.
- غیبت تا سقف سه هفدهم در صورتی که غیر موجه باشد در ارزشیابی دخالت داده می شود.
- در بحث های کلاس و انجام تکالیف در سر موعد توجه داشته باشید.
- به منابع معرفی شده مراجعه و مطالب تکمیلی بحث ها را مطالعه فرمایید.
- تلفن همراه را در تمام مدت کلاس خاموش نگه دارید و از آمد و رفت های غیر ضروری از کلاس جدا بپرهیزید.
- آمدن شما در کلاس درس پس از استاد به معنی غیبت در آن جلسه خواهد بود.لذا جهت حفظ نظم و ترتیب کلاس لطفا پس از استاد وارد کلاس درس نشوید .
- تکالیف به موقع انجام و ارائه گردند.